

JAK UZYSKAĆ ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W Polsce funkcjonują dwa systemy orzecznicze: do celów rentowych oraz pozarentowych.

Podstawa prawna: Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721)

Orzeczenie o niepełnosprawności do celów pozarentowych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Zespół orzeka na wniosek osoby zainteresowanej, lub przedstawiciela ustawowego tej osoby. Wnioskodawca bierze udział w posiedzeniu składu orzekającego. W szczególnych sytuacjach posiedzenie może odbyć się bez osobistego uczestnictwa wnioskodawcy (np: ze względu na zły stan zdrowia), jeśli przedłożona dokumentacja jest wystarczająca do wydania orzeczenia.

Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzekają o:

- niepełnosprawności (w przypadku dzieci do 16. r.ż.)
- stopniu niepełnosprawności (w przypadku osób powyżej 16 r.ż.),
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Kryteria przyznania orzeczenie o niepełnosprawności do 16. r.ż.:

- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia z powodu stanów chorobowych (określonych w rozporządzeniu) przekraczający 12 miesięcy,
- niezdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powodująca konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku,

- znaczne zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagające systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu bądź poza nim.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 r.ż..

W orzeczeniu tym określa się jeden z trzech stopni niepełnosprawności :

- znaczny
- umiarkowany
- lekki

Uwaga: Zaliczenie do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie wyklucza zatrudnienia danej osoby na otwartym rynku pracy, czyli poza zakładami pracy chronionej. Pracodawca chcący zatrudnić osoby o takim stopniu niepełnosprawności musi przystosować stanowisko pracy do ich potrzeb. Kontrolę nad zapewnieniem przez pracodawcę odpowiednich warunków sprawuje Państwowa Inspekcja Pracy.

Wniosek o wydanie orzeczenia do celów pozarentowych powinien zawierać:

- dane osobowe: imię i nazwisko wnioskodawcy, datę urodzenia, adres zamieszkania,
- cel uzyskania orzeczenia (np. uzyskanie świadczeń finansowych z pomocy społecznej, posiadania uprawnień do korzystania z ulg, karty parkingowej, możliwość korzystania z warsztatów terapii zajęciowej),
- uzasadnienie wniosku (czyli określenie sytuacji społecznej i zawodowej, informacje o tym, czy dana osoba ubiegała się wcześniej o ustalenie niepełnosprawności i czy pobiera świadczenia z ubezpieczenia społecznego).
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, pod którego opieką znajduje się wnioskodawca (może to być lekarz pierwszego kontaktu), zaświadczenie takie ważne jest miesiąc od daty wydania i w tym czasie należy złożyć wniosek,
- oryginały lub uwierzytelnione kopie dokumentacji medycznej umożliwiającą ocenę niepełnosprawności,
- jeśli wniosek dotyczy uzupełnienia wydanego wcześniej orzeczenia o niezbędne wskazania, bez których dana osoba niepełnosprawna nie może korzystać z ulgi, musi ona złożyć oświadczenie o posiadaniu prawomocnego orzeczenia, ale bez wymaganych wskazań (np. brak jest w dokumencie informacji, że jest niewidoma).

UWAGA: druki wniosku do wypełnienia można otrzymać w zespole ds. orzekania o niepełnosprawności (można się zwrócić do zespołu o przesłanie czystych wniosków pocztą)

Do czasu wydania orzeczenia osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy dziecka może wycofać wniosek o wydanie orzeczenia. Wycofanie wniosku nie wymaga żadnego uzasadnienia.

Wniosek składa się w powiatowym/miejskim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności właściwym dla miejsca stałego pobytu osoby zainteresowanej.

Miejscem stałego pobytu jest miejscowość, w której wnioskodawca zamieszkuje pod oznaczonym adresem

Symbole przyczyn niepełnosprawności

01-U upośledzenie umysłowe;

02-P choroby psychiczne;

03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;

04-O choroby narządu wzroku;

05-R upośledzenie narządu ruchu;

06-E epilepsja;

07-S choroby układu oddechowego i krążenia;

08-T choroby układu pokarmowego;

09-M choroby układu moczowo-płciowego;

10-N choroby neurologiczne;

11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;

12-C całościowe zaburzenia rozwojowe

Termin rozpatrzenia wniosku

Wniosek powinien być rozpatrzony nie później niż w ciągu miesiąca od dnia jego złożenia.

Uwaga Przedłużenie terminu postępowania orzeczniczego nie wpływa na ważność wydanego orzeczenia, tj. nie powoduje jego nieważności.

Odwołania

Od orzeczenia można się odwołać w terminie 14 dni od doręczenia orzeczenia (jeśli nie zgadzamy się z danym orzeczeniem lub z jakimkolwiek zapisem w jego treści) do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności za pośrednictwem powiatowego zespołu, który wydał orzeczenie. Z kolei od tego orzeczenia przysługuje odwołanie do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych za pośrednictwem wojewódzkiego zespołu. Postępowanie w takich sprawach jest wolne od opłat sądowych.

Przy orzekaniu stopnia niepełnosprawności danej osoby zespół orzekający bierze pod uwagę:

- ocenę stanu zdrowia wystawioną przez lekarza – przewodniczącego składu orzekającego, zawierającą opis przebiegu choroby zasadniczej i chorób współistniejących oraz wyniki dotychczasowego leczenia i rehabilitacji,
- wiek, płeć, wykształcenie, zawód i posiadane kwalifikacje,
- ewentualne zatrudnienie i warunki pracy (np. czy osoba może pracować jedynie w warunkach pracy chronionej).
- Przy ocenie zachowania zdolności do pracy osoby, która nie była wcześniej zatrudniona, bierze się pod uwagę, czy i jakie zatrudnienie mogłaby podjąć przy uwzględnieniu jej wykształcenia i posiadanych kwalifikacji, przy obniżonej sprawności organizmu, porównując ją do osoby o podobnym wykształceniu i kwalifikacjach w pełni sprawnej psychicznie i fizycznie,
- możliwości przewrócenia zdolności danej osoby do pracy – wykonywanej do tej pory lub innej – poprzez poddanie jej leczeniu, rehabilitacji lub przekwalifikowanie,
- możliwości poprawy funkcjonowania danej osoby w życiu codziennym oraz w pełnieniu ról społecznych (poprzez leczenie, rehabilitację, zaopatrzenie w przedmioty i środki pomocnicze ortopedyczne, specjalistyczne usługi opiekuńcze występujące w samodzielnej egzystencji i uczestnictwie w życiu społecznym)

Zespół ocenia również czy istnieje konieczność korzystania przez daną osobę z:

- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,,
- ulg i uprawnień,
- prawa do niestosowania się do niektórych znaków drogowych (możliwość uzyskania karty parkingowej w przypadku osób o obniżonej sprawności ruchowej)

W przypadku zmiany stanu zdrowia osoba z niepełnosprawnością, posiadająca ważne orzeczenie, może wystąpić do zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności o

ponowne rozpatrzenie sprawy i wydanie nowego orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia.

Uwaga Od orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień nie przysługuje odwołanie do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, to postępowanie jest jednoinstancyjne

Orzeczenie o niepełnosprawności do celów rentowych

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8.08.1997r.w sprawie orzekania o niezdolności do pracy do celów rentowych.(DZ.U .z 1997r.,NR 99.poz.612)

Orzekaniem o niezdolności do pracy do celów rentowych zajmuje się lekarz orzecznik zakładu ubezpieczeń społecznych .

Orzeczenia ZUS oceniają zdolność do pracy i są podstawą do wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czyli renty, oraz dają takie same uprawnienia do korzystania z różnych ulg jak orzeczenia powiatowych zespołów

Niezdolnym do pracy, w świetle ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest ten, kto całkowicie lub częściowo utracił zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Niezdolność do pracy może być:

całkowita – w przypadku utraty zdolności wykonywania jakiejkolwiek pracy,

częściowa – w przypadku znacznego stopnia utraty zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Uwaga: Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat. Wyjątkiem jest sytuacja, w której wiedza medyczna nie wskazuje, że osoba na dłuższy okres lub trwale odzyska zdolność do pracy przed upływem tego czasu.

Jeśli naruszenie sprawności organizmu powoduje konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych, **orzeka się także niezdolność do samodzielnej egzystencji.**

Przy ocenie stopnia trwałości niezdolności do pracy, oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy lekarz orzecznik bierze pod uwagę stopień naruszenia sprawności organizmu ,oraz możliwości przywrócenia sprawności w

wyniku leczenia i rehabilitacji., a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej. pracy, celowość przekwalifikowania zawodowego

Uwaga Orzeczenie ZUS o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy **NIE OZNACZA**, że nie możesz podjąć pracy. W art. 13 par. 4 Ustawy o rentach i emeryturach z FUS czytamy: „Zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy”. Dodatkowo pamiętajmy, że od decyzji ZUS odbierającej prawo do renty możemy się odwołać.

Źródło

www.niepełnosprawni.pl